

ANTON LEOPOLD

CVIJEĆE

IZ

GRADIŠĆA

PJESME

VLASTITA NAKLADA

Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću
Kroatischer Kulturverein im Burgenland
Dr. L. Karallstr. 23, 7000 Eisenstadt

Buchnr.
broj knjige:

3901

Archivnr.
archivni broj:

3361

Tiskara R. Rieß — Zakupnik : O. Lentsch
OBERPULLENDORF, Hauptstraße 54, Bgld.

ANTON LEOPOLD

CVIJEĆE
IZ GRADIŠĆA

PJESME

VLASTITA NAKLADA
1954

Anton Leopold

PREDGOVOR

Naša lipa domovina Gradišće cvatući je vrtljac i pravi raj svakomu, ki ju zaista ljubi.

I mene veže velika ljubav s njom. Dobro sam upoznao ov mili raj na polju pri djelu, pri šetnji po staza i pući, pri izlefi, ki su me peljali daleko i široko.

Te šetnje, ti izlefi i mnogi doživljaji zbudili su u meni diboke ćuti i slatke uspomene, ke sam pretvorio u pjesme.

Ove pjesme su to cvijeće, ko sam pobrao u divnom vrtljacu domovine. Od teškoğa djela trudnom rukom sam u slobodnom času zabilježio ove stihke kao dar svojemu milomu Gradišću i hrvatskomu narodu.

Nadam se, da će ove pjesme rado primiti moj bratski narod, kao prvo djelo svoga seljačkoga sina.

ANTON LEOPOLD

FRAKANAVAC

Ja sam mladi Frakanavac!
Ne Selanac, neg' Brkavac...
Čvrst Hrvat i Gradišćanac;
Po gradjanstvu Austrijanac.

Prost sam, slišim med seljake,
Tvrde, grubne su mi šake,
K djelu imam ruke jake,
I još k peru dost su lake.

Zvirajuć u vrućoj volji
Kliju misli, rodni sloji;
Niknu pjesme, cvijeti moji,
Cviću u različnoj boji...

HRVAT

Da sam ja Hrvat,
Svakomu ća reć,
Uvijek hoću znat
Dignut prst, priseć.

Nigdor ne će moć,
Zmutit moju krv.
Ne bojim se zloć,
Ke će zrovat črv.

Ča su mi kot dar
Dali mać, otac, —
To j' hrvatski žar,
Draži neg' novac.

Vjerno hoću ja
Čuvat kot človik
Zlatni snop klasja —
Lipi naš jezik.

BUDNICA

O ljubljena braća u Gradišću,
Skromni cvijeti u zelenom lišću,
Glejte! vihor, mraz i magla škura
Strest nas kanu kako lišće bura.

O, uprimo naše male sile!
Volja neka jača naše žile.
Dajmo kipit toj hrvatskoj krvi!
Znajmo: mi smo živi, mi smo prvi!

Skupa se sćecimo kao voda
Profiv ognja, dima i izroda!
Neka se zablisne štit hrvatski!
Sloga neka veže narod bratski!

Mi smo cvijeti čisti, plemeniti,
Držimo se na slavenskoj kiti.
Nas otresti bi grihota bila,
Ako ka moć nas poćlačit htíla.

ZORA

O kade si zora zlata,
Stalna želja nas Hrvata?
Pokaži nam tvoje lice,
K nam protegni zlatne žice!

U hrvatsko svako srce
Sipni jedno žarko zrnce
I probudi duh zaspani.
Nove snaže nam nadahni!

Daj nam moći čudnovite,
Nade jake, duhovite,
Pute čvršće nego kamen,
Slijede žarke kot je plamen!

Probudi se, narod bratski!
Zeleni se, hrast hrvatski!
Cvići dalje u sviflosti
I ne boj se budućnosti!

SUZE

Mnogokrat, kad pišem
Pjesmicu od srca,
Na očima brišem
Srebro-suzna zrnca.

Suzna mi mokrina
Smače list papira,
Ona kot maglina
Tentu kraj zipira.

Olovne mi misli
Doli prignu glavu:
Oblaki su stigli
U vedrinu plavu.

Ja još pjesme sklapam
U hrvatskoj riči,
Žive kaplje kapam
Na panje u siči.

Ali gdo će pisat
Tamo za stoljeće?
I hrvatsko birat
U Gradišću cvijeće?

Tajni strah me hvata . . .
Ah bojim se noći! . . .
Bože, kralj Hrvata
Ti nam nu pomoći!

KRV HRVATSKA

Plemenita krv hrvatska,
Mnogo jesi tekla.
Luč junačka, luč si bratska,
Ka je zemlju pekla.

Kad su došli silni Turki
Kot komarski roji,
Su šumili naši curki
U črljenoj boji.

Kot kamenje usred polja
Ležala su tijela;
Gut ognjenoga pozvoja
Požrknuo je sela.

Ali krv kot piliš vijeka
Nij se sva stočila.
Ona žubori kot rijeka
U bezbrojni žila.

NAŠI DJEDI

Sudjeno je: Sve će morat pasti!
Rože, trava, klasi, trsi, hrastfi,
Stanje, sela, živine i ljudi . . .
Sve će past kot mršavi želudi!

Sravnat će se svit kroz moć potresa,
Zemlju zrušit nadmoćna nebesa;
Sunce, misec hte se ugasiti;
Tamni grobi, rake otvoriti.

Vidit ćemo onda naše djede,
Kim smo dužni kuševati slijede.
Vidit ćemo njeve krvi znake,
Spoznat, da su vridni slave svake.

Naš hrvatski dom su nam branili
I za križ kršćanski se borili
Protiv črne kače z orijenta.
Slavu dizali do firmamenta!

AUSTRIJA

Zemlja draga, puna sjaja,
Precurena od Dunaja.
Od planinov popletena,
Od snižnjakov posrebrena;
Divnim poljem popodjena,
Bujnim cvijećem obraščena.
Ti si krasna, čudna slika —
Austrijanska republika!

Zemlja teško izgradjena,
Rodno, gusto naseljena . . .
Slavne grade, mirna sela,
Divne crkve, zmožna djela
Su stvorile skrbne ruke,
Poklonile mnoge muke
Tebi, majka, naša dika —
Austrijanska republika!

Zemlja mnogo pohodjena
I od krvi namočena . . .
Vidila si ognje boja,
Mnogim dala stan pokoja. —
Sada opet mir ti zreja,
Sloboda je stalna želja
Svakoć' tvoga podanika —
Austrijanska republika!

GRADIŠĆE

Sviflo gleda oko moje,
Vidi širom ravno polje;
Vidi dole i brižice,
Krasne gaje i lužice;
Vidi zemlju najmiliju,
Ku mi srce išće —
Kroz vedrinu najsvitliju,
To si ti, Gradišće!

Od Dunaja, rijeke plave,
I zelene hatske trave,
Doli k jugu, gde procura
Mutna Raba, tiha Mura,
Se proteže domovina,
Slavna zemlja Gradska,
Nad brižici i dolina
Lebdi svist hrvatska.

Oj Gradišće, zemlja draga!
Moja majka, moja snaga!
Dušu moju, srce moje
Grije zlato sunce tvoje.
Ti probudjaš ćut ljubavi
I zvjezdice sriće,
Da se briga zaboravi,
Radost mi procviče.

MOJE KRILO

Oj Gradišće,
Ti premilo
Moja krilo
I sklonišće.

V tebi mi je
Zipka stala,
Mladost cvala,
Najvedrije.

Mene hrani
Gruda tvoja;
Božja volja
Vjek me brani;

Zemlja tvoja,
Črna mati,
Če mi dati
Dom pokoja.

ŽELEZNO

Na istočnom rebru
Lajfanske gorice
Kaže kot u srebru
Varošić nam lice.

To je tron Gradišća,
Glavni grad Železno,
Usred trsja, lišća
Mjesto zvanaredno.

Knježev grad se kaže
Kot palača zlata...
Sinj prošlosti maše
I otvara vrata.

V škuroj raki spava
Glazbenika tijelo;
Njemu svići slava,
Nam njegovo djelo.

HATSKO POLJE

Zeleno se proširuje
Neprogljedna „pusta“,
A pod nebom virostuje
Oblačina gusta.

Vjetar počne s krili mahat,
Zdvojno zrak zaplače;
Brzo začnu se obraćat
Stare vjetrenjače.

Vjetar drma tihe zdence,
Ziblje njeva vidra;
Zrcalina spliče vijence,
Zrak u vodi igra.

Kad premine igra vjetra,
Stanu vjetrenjače,
A svičina sjajna, vedra
S neba doli skače.

Vjetrenjače opet šutu
I miruju zdenci;
Znaki puste sjaj očutu —
Kot ljubav mladenci.

KOD JEZERA

Neuzaljski stani
Čuvaju kot oko
V noći i pri dani
Jezero široko.

Gledaju se čudno
V tihoj zrcalini,
Ka počiva trudno
U svojoj širini.

Ništa se ne giblje,
Vjetar šufi sada,
Šaš, rogoz sve dublje
U kaljuž zapada.

Kroz vodenu pašu
Roda se došeće;
Sve se ribe splašu,
Žaba zakrekeće.

Dnevni mir umira,
Zrušila ga j' pfica!
Žaba zadnjič svira...
Drhće sva vodica.

FORTNAVSKI GRAD

Kot divojka zdrava
I zelena trava
Sjaji se kot zora
Rozalijska gora.

Kot oral na skali
Samote ne žali,
Tako sâm na gori
Grad lipotu dvori.

U bjelini krede
Diže zidi sijede
Ta kamena dika,
Starovječna slika.

O, kade su sada
Posjedniki grada,
Vitezi ugledni,
Svomu domu vjerni!

Vjetar turme briše...
Suhi kamen zdiše
Žalopojku plahu:
„Oni su u prahu!“

POLJANSKA DIVOJKA

Sjajno se vijuga Vulka
Kot srebrna vojka.
Na ubrovi biva Julka,
Rumena divojka:

„Teci, teci, Vulka plava,
Kroz poljansko polje!
Kaži svitu, da sam zdrava,
Puna zlatne volje!

Kaži svim, da dom svoj ljubim
Kao riba vodu,
I vjernost u srcu ćutim
Prema svomu rodu.

Ljubim svoj jezik presveti
Kot korunu zlata...
I za muža ću si zeti
Pravoga Hrvata!“

STINJAČKO CVIJEĆE

Žarko padaju sunčani traki,
Griju lipi vrtljac, zvan Stinjaki,
Onde cviču rožice prekrasne
I divojke dražesne i snažne.

Te divojke, to hrvatsko cvijeće,
Nosu šare kikirije i upleće.
U prateži toj su čudno lipe,
Kažu oku sjajne, divne kipe.

Glavu kinču črni ili zlati
Fini vlasi i rubac rožnati;
A na nože čizme si obuju,
Ke se kao staklo rasikuju.

Na Stinjaki nošnju narodnosti
Cijenu kao dragi kinč prošlosti.
Neka joj i dalje budu vjerni,
Da ju ne izriva svit moderni!

UMIRAJUĆA SLAVA

Večernji vetrić kroz ruševinu
Šapće stare priče u škurinu.
Iz stabalja pada trudno lišće,
Svoj pokoj u ruševini išće.

Grad gizdavi, gnjazdo prkosito,
Kroz stoljeća stao je ponosito!
Ali prošla su vrimena slavna,
U zemlju propala dika davna.

Ruševina je ostanak grada;
Jedna zid za drugom doli pada.
Kamen će po kamen tiho zginut,
Kao oblačine se razplinut.

Sve će skrsnut, ča je nekad bilo,
I se sranit u zemljice krilo.
I ča sada živi, će se zgubit,
U život će pak buduće stupit.

KISEČKE GORE

Vi Kisečke tamne gore,
Gledate u dnike,
U varoške bijele dvore,
Črikve i fabrike.

Iz kamenih vaših grudi
Sedmeri zviranjki
Trču kot vodeni puti
U potok va draški.

Pružaju se po kamenju
Slapi jecajući,
Slušaju je u šumenju
Bori ljuljajući.

Tiho zvonu iz davnine
Čudne stare jačke,
Spominjaju slavne sine,
Viteze junačke.

Gdo braniše kraj kršćanski,
Varošić sred dola?
On to biše, sin hrvatski
Jurišić Nikola.

STARA GORA

Maloborištofci nerad' piju vodu,
Ar govoru, da u njevoj gori rodu
Na zelenom trsju diamanti plavi,
To j' „burgundsko“ groždje, slavljeno u slavi.

Maloborištofska gora, stara majka,
Je proslavljena u mnogi povidajka.
Anđeli su na nju zasijali zrnca,
Da donáša svitu lijek za bolna srca.

Stara gora je rodila i rodila
I od krvi črljeniji sok točila.
Vino je koč slatko, koč kiselo bilo,
Tecom borištofskim dobro se račilo.

KRAJ ŠUŠEVA

Na kolenu briška je stvoreno,
Od rodnoća polja okrojeno
Jedno obično hrvatsko selo;
Otvoreno svim, ki cijenu djelo.

Iz njega se pašću puti blatni,
K njim se nagibuju klasi zlatni;
Dosta godinice su jur spili,
Zato dužu starost doživili.

Na hataru čeka Ānton sveti,
Kada ćedu žnjači žet početi,
Klasi su jur teški, puni kruha,
Iznad njih se širi slatka duha.

GERIŠTOFCEM

Gerištofci, poštenjaki,
Nekrivični nestrićnjaki —
Plamen ognja, šaka črna
Je za vas nemilosrdna.

Isušene vaše mlake
Već ne gaju zelenjake.
Suše jesu vodu spile,
Mokre jarke istrošile.

O poštujujte velikana
Svetoga nam Florijana!
Izgradite mu pilj bijeli,
Da vas čuva sve va seli!

VEČER NA DOLNJO PULJI

Spat je prošlo sunce za Kisečku goru,
Onde će počivat i dočekat zoru.
Po nebeskom polju oblaki putuju.
Tihí večer legao je na Dolnju Pulju.

Prve zvijezde se na plavom nebu mudru;
Na crikvenom turmu ure osmu udru.
Po kamenoj cesti brunda prašna, žarka
Teca Pave Blagusa „bečanska barka“.

Trgovac uz crikvu misli pun veselja
Na dohodak, ki na stablu trštva zreja;
Obiljno dobitka mu bicikli nosu,
Marka: „Ki se s briğa sami doli vozu!“

Muži na klupčici vani počivaju
I slatko kureći politiziraju.
Žene su na veži uz kipuće lonce,
Kuhaju debele hajdene gubonce.

Na širokoj cesti se junaki šecu,
Po obluki mladim rožicam tukeću.
Jaču si divojke kot u lozi pfiće,
Pogubu se jačke v naručju noćice.

KAPELA NA DOLNJO-PULJANSKOJ GORI

Lipa vinska gora,
Sriće si središće;
Čarobna kot zora,
Zelena kot lišće.

Na tvojem vrhuncu
Je kot golub sjela
Preteljica suncu,
Dražesna kapela.

S turmom k nebu kaže:
„Mislite na Boga!
Ki nam čine važe,
Ki nas čuva zloga!“

Gleda licem blijedim
Trsje i drveće,
Blagoslavlja svetim
Križem gorsko cvijeće.

Kot patron presveti
U vinočadarstvu
Čuva Donat sveti
Mir u gorskom carstvu.

MUČINDROF

Blista se na briška rebru
Jedno selo kot u srebru,
A pod njim potok se bistri,
Šeće u vodenoj igri.

Na brižiću crikva bijela
Kot kraljica se je sjela,
Ona čuva selo svoje,
Blagoslavija rodno polje.

A na drugoj strani sela
Sunce išće slijed kaštela,
Ki je stao kot vitez srčen;
Ali sada je porušen.

Širok put kroz selo bludi,
A po njem se šeću ljudi;
To su mirne sestre, braći,
Mučindrofci i Hrvati.

DOM

U Gradišću med gorami
Divna je dolina;
V njoj med poljem i lozami
Mi je domovina.

Onde vidim lapte plodne
I livade krasne,
Vinske gore, žarke, rodne
I lužiče glasne.

Vidim onde tiho selo
V naručju ravnice,
Stislo se je stanje bijelo
Kot u gnjazdu ptice.

U njem živi i stanuje
Narod moj hrvatski;
Svoje polje obdjeluje
Maran rod seljački.

DVOJA SUNCA

U vrhuncu
Ptica pjeva,
Javlja suncu
Pozdrav dneva.

Pri svitlini
Poigrava
U dolini
Frakanava.

Dvoja sunca
Ja poznajem
I od srca
Čast im dajem.

Prvo j' Božja
Svića prava,
Drugo j' moja
Frakanava.

LIPA FRAKANAVA

U graničnom kraju lipom,
Pod selčanskim tihim brigom;
U cvatućem zelenilu,
U doline rodnom krilu
Biva lipa Frakanava:
Gornji kraj, Kut i Brkava.

Gde se pruža voda Repca —
Kao obruč poluvijenca,
Onde skromno kot ovčice
Bijeli stani dižu lice;
U njih živi rod seljački,
Plamsa svistan duh hrvatski.

Frakanava, selo milo!
Svojoj duci slatko krilo!
Ti si zipka slavni sinov,
Pjesnikov i duhovnikov,
Ti si vrtljac pun bogatstva,
Gde se gaji cvijet hrvatstva.

FRAKANAVA, VODOM OKROJENA

Frakanava mila
Vodom okrojena,
Usred zelenila
Tamno precurena.

Črna voda stara
S Luga se došeće,
Kroz prostor hafara
I kroz Kut se kreće.

Živ Rebac se giblje
Kot granični lanac,
Blizu sela drimlje
Polusuhi Šanac.

Mlake u Lužiću,
Čongoradske grabe —
Mutne sanje spliću,
U vodi su slabe.

Štober burnim glasom
Od Prvan se zljiva.
Nimo za Brkavom
Dubanjak počiva.

Mnoga voda, mnoga!
Kade sej' nek zela?
Nju je ruka Boga
Splela okol sela.

Lipa Frakanava
S nebom si spojena;
Ti si naša slava,
Cvijećem obraščena!

OKOL NAŠE FRAKANAVE

Okol naše Frakanave
Zelenu se gúste trave
I sjenokoše široke
Virostuju uz potoke.

Lipo si mi, drago selo!
Cvijeće ti je obrub splelo.
Kad te gledam v sjaju krasa,
Srce mi tukeće s glasa.

„Dom ostaje dom!“ je slavna
Sveta izjava jur davna.
Doma cvita i procvita
Prva radost 'voga svita.

Momu srcu Frakanavi
Nikne prva ćut ljubavi;
A odavle pak izleti,
Da kot ptica sviť proleti!

RODNO SELO

Moje selo rodno
I domaći kraj --
Gnjazdo je prirodno,
Teplo i ugodno
Kao mali raj.

Na nje iz vrhunca
Sviťi Božji sjaj. --
Kao pjev škrifunca
Sidju traki sunca
Na ti mali raj.

DOMAĆI STAN

Frakanavi
U Brkavi

Med orihi
Mi je tihi

Stan rodjeni,
Dom ljubljeni.

Pokraj puta
Zgrada žuta;
Nje črljeni
Krov črpljeni
Se podiže
Iznad hiže.

Tri oblaki
Su svidoki

Na tu cvičnu,
Vedru, sričnu
Moju mladost,
Rodnu radost.

Bura nagla
Je od stabla

Mene stresla
I odnesla
Svenek dalje,
V tuđe kraje.

Čufi plodne,
Misli rodne —
Stalno budne,
Nikad trudne —
Kažu meni
Dom ljubljeni.

Svakidanje
Moje sanje

Tamo idu;
Rado vidu
Majku, čaću,
Vlašču braću.

MAJKA

Kad po svitu bludim
Kot u lozi srna
I na zemlju trunim
Škure boli zrna —
Samo duša jedna
Če je brati,
To je moja vjerna
Dobra mati.

Ako se razlije
Oko moje suzno,
Ako se razbije
Srce moje tužno —
Onda zaglušati
Če tužajka,
Suzni roj proljati
Moja majka.

Ako mi prosviti
Sunce zlate sriće,
Svoje dare hiti
Na nevoljno biće —
Onda će se s manom
Radovati
Blaženim obrazom
Moja mati.

Hvalu ja dugujem
Bogu na višini,
Njemu zahvaljujem
Za ta kinč jedini, —
Koga nebo modro
More dati;
To je srce dobro,
Mila mati.

NAŠI KONJI

Vani zlice snižno perje. . .
Čudo kaže praznoverje :
Bijele vile nebo rosi,
Liliju nam svaka nosi.

Sniǵ pokapa dvor i stanje,
Kinči drivlja pusto granje. . .
Noć je. — Svi smo jur na spali,
Nek otac je još va štali.

Teplo je u štali nutri ;
Va nju nikada ne udri
Šaka zime, bič vrtomje. . .
Moj otac podvara konje.

Naši konji, krasna bića,
Su mojega oc srića
I ĝizdost njegove muke ;
On je majstor ove struke !

Uzorno je on uzgaja
Češe, krmi i napaja ;
Zato su nam lipi, jaki,
Da je hvalu svi seljaki.

Kad se vozu kola naša,
Im ne pači blatna kaša ;
Njih nit kamen ne zastavi,
Konji vuču je kot lavi !

PJESMA

Ljetni dan je, vruć i tih ;
Ja se sjedem pod orih,

Da uživam blagi mir.
Slušam glas ćutilov svih,
Tkajem misli, stih po stih ;
Sve to pišem na papir.

Virostujem cijeli dan ;
Misli, sladje mi neg' san,
Žive su kot pčelic let ;
Glava im je širok stan,
Srce izvor je bujan
A strpljenje skroman cvijet.

Polje djelam dnevni čas,
Lazno imam nek danas
Tajne ćuti si odkrit.
I nedilju nije ĝrih
Ako slažem stih po stih,
Ar će pjesmu dobit svit !

DJELO

Djelat moram, djelat,
Služit suhi kruh.
Pjevat moram, pjevat,
To želji moj duh.

Mnoge mi je tere
Darovao život;
Neizbrojne mjere:
Suze, krv i pot.

Ipak podnositi
Sve to mirno znam.
Putem tim hoditi
Ne moram ja sam.

Dok mi služi ruka,
Razum, vid i sluh,
Ne smi biti muka:
Služit dnevni kruh.

Djelo bit mi ne smi:
Pisat na papir;
Ar u mnogoj pjesmi
Najdem radost, mir.

POZDRAV

Ulica Brkava
Je zelena slava!
Onde cviče zdravi
Cvijet moje ljubavi.

Poznam lipu hižu,
Gde se gori dižu
Kitasti orih,
Kot čuvari tihi.

Kiče se pričuje,
Lišće zagleduje
Svaku milu dobu
Kroz oblok u sobu.

Onde stalno biva
I u noći sniva
Rožica premila,
Puna rumenila.

Ziblju se orih,
Šum se javlja tihi,
To je pozdrav dragoj,
Toj zvjezdici zlatoj.

DIVOJKE

Dražesno opravne
V kolu su postavne
Pred početak maše
Sve divojke naše.

V razgovoru tihom
Čekaju pred crkvom,
Mirne kot ovčice,
Složne kot sestrice.

Svako mlado lice
Žari sjaj zorice,
Svitu se nekrivi
Oči ljubezljivi.

Vjetar ljetni piri,
Blagim dahom širi
Pozdrave umilne,
Gladi vlase svilne.

Ča držu to glatke
Ruke divojačke?
To su sveći svezki,
Knjižga „Kruh nebeski.“

NAŠA CRIKVA

Onde zboka
Kod potoka
Tisk uz školsko stanje
Skrita j' med kostanje
Frakanavska
Crikva farska.

Zgrada svefa
Duga ljeta
Jur stoji kot skala.
Mnogomu je dala
Polašćinu
I sviflinu.

Križ bakreni — —
Znak turmeni — —
K nebu zagleduje;
Tamo gde stanuje
Bog stvoritelj,
Naš Spasitelj.

Noći, dane
Ne prestane
Vječni lampuš gorit,
Kod oltara dvorit
Božje tijelo
I propelo.

GOLJE

Visoko na loru
Golje gnjazdo dvoru
I klepeću s kljuni . . .
Glas po glas se truni.

Pjesma grozno zvući;
Spodobna je tući,
Ka iz oblačine
Pada na krovine.

Ljudi, ki to čuju,
Gori zagleduju.
Mislu: zač nek kvaru
Zrak za škrebu staru?

One kazat kanu
Svim pri bijelom danu:
Da se dobro čutu
U domaćem kuću!

VRAČTVO

Kad me trapi tiha bol,
Dobru volju soli sol —
Onda mi govori čut:
Hajdi sad na par minut
U krčmicu sest za stol,
Pak će minut jad i bol!

Otkoracam tamo ja —
K meni skrbno dostuplja
Lojči s posmihom vedrim,
Pita me, ča si željim? . . .
Četvrt vina zapovim
I se k stolu posadim.

Zlivam kapljice u gut,
Da ražarim hladnu čut,
Da poplavim bol i jad,
Da pozabim skrb i rad.
Dobra volja mora cvast,
Ona je života slast!

VEČERNJA ŠETNJA

Usred puta suri prah
Kot u zipki drimlje.
Ah, pred svitom ga je strah,
Zato se ne giblje.

Njega gazu ljudi svi
Radje nego blato;
A i moje noge dvi...
Prah je samo zato!

Sad ga čuva mrki mrak
U rosnatom svežnju...
Ja udišem blagi zrak;
Ganem se na šetnju.

Iz Brkave slijedim put
Kroz nizinu Grabe,
V Čongoradu je jur čut
Kreketati žabe.

Idem mimo tihi hiž
I prik „Štreke“ briška,
Dojdem pred Jurinov križ,
Gde se svića bliska.

Kroz široki Gornji kraj
Gazim dalje, dalje...
Pun je misec, zlatni sjaj
Nebo zemlji šalje.

Mnogi korak načinim,
Gasicu pregazim,
Uz kovanje idem nim
I potok prelazim.

Romantična uska brv
Nad koritom šufi...
Vruća mi postaje krv,
Kot potok se muti.

Čaroban je tihi Kut,
To središće mira.
Pjesmu zrikavca je čut,
„Crr.. crr..“ mi svira.

Lampe žaru Nimški kraj,
Misec dol svemirsku;
Sad mi kaže lampov sjaj
Ulicu pastirsku.

Zrak je kao tepao čaj,
Vruća srce, glavu . . .
Krenem se kroz Gornji kraj
Najzad u Brkavu.

Šetnji načinim konac,
Idem k domu spati.
Čekaju me mać, otac
I rodjeni braći.

Doba je, da ležem spat
Do vedroga jutra,
Ar se moram rano stat,
Kosit ćemo zutra.

Prosim Boga, da mi dá
Sanju u slatkoći;
Da se ništa ne zgodá
U díbokoj noći.

KIRITOF

Zemlju gnjavi sura magla,
Godina curi kot 'z kabla;
Nebo plače i tuđuje —
Crikva svecev god svečuje.

Frakanava, gnjazdo moje
O, poglej nek parne sloje!
Ki za kiritof ne maru,
S godinom nam vrime kvaru.

Ipak nam to ništ ne paći,
Svakomu objed se raći,
Ugolu se svinjske kosti,
Novu „nohu“ piju gósti.

Kiritof se i u blatí
Mora isto svečevati!
Kiša nam ne sveže lanac,
Zato znamo pojt na tanac.

Tamburaši kod Johanke
Rabu svoje žice tanke,
A kod Lojčija cigani
Riblju kot divlji pogani.

HRASTI

Skaču nože, mlade, stare,
Tancat' vidiš mnoge pare!
Ispraznjuje se stakalje,
Jačit' čut' je na sve kraje.

Žene — kot' sideći stupi —
Čuvaju krčmarske klupi,
Željno gledaju plesanje,
Brusu zube na klandranje.

Kada polnoć kasna mine —
Trak veselja se prekine.
Nut' konac je tancu, jački:
Ar' je ovde god mrtvački!

Frakanava, lug narodni,
V kom se dižu hrasti plodni,
Puni lišća i želuda. —
Urodili jesu čuda.

Ti želudi doli padnu,
Dojdu u zemljicu hladnu;
Počnu klijat' hitro, naglo,
Vred se dignu novo stablo.

U zemljicu više slasti
Presadu se mladi hrasti;
Kot' svojega zvanja gosti —
Srču blaži sok mudrosti.

Glej nek, kako ćedu zrastí
Plemeniti mladi hrasti!
Kiće im postaje gušće,
Lišće zelenije, tušće.

Kad postanu ti junaki
Veliki i dosta jaki —
Moraju se razreškati
I narodu svomu dati.

Posadu se u hrvatske
Lipe gaje gradišćanske,
Skroz od Gijece do Stinjaka
Je umjesti viša šaka.

JUTRO

Sunce zganja maglu,
Rosa sja u travi.
Ptičica na stablu
S pjesmom jutro slavi.

Tisk uz plot kod stana
Zbudja se plavenka.
Gromko od Lučmana
Zaruje ciglenka.

Zvon turmeni zvoni,
Javlja svetu mašu. . .
Čas na djelo goni,
Puti se jur prašu.

Vozu se kolije
Na široko polje,
Da se onde lije
Pot do mile volje.

Da se žetva spravi,
Žito k domu zvozi —
„Bože, kralj ljubavi,
Sada nam pomozij!”

VINOGRAD

Moj otac i dobra mati,
Mlada sestra, ja i brati
Smo na Briđu kopat bili,
Vinsku lozu posadili.

Bilo je to negda davno,
Kad smo vrgli trsje slavno
U pesnatu zemlju Briđa. —
Bila je to skrb i briga!

Stalo je to mnogo pota,
Kot da je to cilj života,
Žuljne ruke, slijede krvi
Zavdali su trsi prvi.

Roditeljem biše radost,
Gledajući ranu mladost;
Kako slijedu kćer i sini
Slijed po njevoj stupalini.

Vinska loza je izrasla,
K srcu svakomu prirasla,
Ocu, majki, sestri, brafom,
A i meni punim pravom.

VINO

Svako vrime znam odlombat
Rado ja u naš vinoograd;
Onde kopat, vezat, trgat,
Brat čehujke, zrnca žrkat.

Znam se sjest u hlad pod brisku,
Mislit na današnju stisku, —
Ka seljaku gut zateže
I zdvoljnost uz trud priveže.

Naše cijene jesu niske
Kot med trsjem mlade briske;
One bi morale zrasti
Gori, kot u luğu hrasti.

Oj ti gora, puna zelenila,
Svoj naravi jesi majka mila,
Imaš meko krilo, rodne prsi,
Vlasi tvoji, to su živi trsi.

Kot vojadi plemeniti, slavni,
Uz bezbrojno kolje su postavni, —
Kot da gazu po brižiću gori,
Marš im sviraju pččinji zbori.

Med zelenim lišćem djundje čudne
Šapću svitu pozdrave uljudne;
Kot vilinji oči plava zrnca
Gaju med i lijek za naša srca.

U jeseni kad se vrime spuni,
Gora zlatnim darom nas koruni;
To je pilo rumeno i fino,
Slavno i od svih ljubeće vino.

TEČE REBAC . . .

Teče Rebac, potok bistri,
Brzo idu slapi hitri,
A vodica svitla, čista
Se od sunca sjajno blista.

Prik potoka brv se steže,
Dvi ubrovi skupa veže;
A po brvi ljudi hodu,
Ki su vjerni svomu rodu.

Na ubrovi je vrbica,
Na nje brku mala ptica,
Sranja se med gipko kiće
I zapjeva puna sriće.

Slušam pjesmu, glas ljubavi,
Kako diči, kako slavi
Malo zvire Oca Boga,
Stvoritelja svita 'voga.

Kako pjeva i človiku,
Ter mu kaže tu priliku:
„Budi veseo, zadovoljan!
Bogu Ocu sin povoljan!“

NAŠ DUBANJAK

U blizini Frakanave,
Tisk uz cestu kod Brkave
Zrcali se sjaj Dubanjka,
Romantičnoga zviranjka.

Hladna voda mirno spava,
Nju okraja bujna trava,
Gusto grmlje, šaš i drivlje
U vrućini ljetnoj drimlje.

Čudno svira glas svemira,
Čut je laki šum leptira,
Ki nad zrcalinom zliće,
Skrsne med zeleno kiće.

Ribe dvoru vodu bistru,
Plivaju uz čudnu igru,
Raj vodeni razgleduju,
U dibini mir svečuju.

Kašnje pak, kad podne mine —
U Dubanjku mir premine,
Ar postane sve do mraka
Kupališće za seljaka.

TRNJE

U Jabuču silna je guščara,
Gled u lozu kao zid zatvara.
Uz hrašće, brešće i breze bijele
Trnovite mriže su se splele.

Trni, glogi su divlji junaki,
Zdravi, žilavi i silno jaki;
Buju gori kao glive nore,
Davu slabe breze, hraste, bore.

Plemenita stabla krune vrtu,
Kanu gori, svom moćom se prtu,
Ali trnje slobodu im zimiše,
Siše sok i oštre zube giblje.

Frakanavski gospodari skrbni
Tužno gledaju položaj grdni:
Zač donša Bog hrbudje, trnje?
Zač svagdir ne rodi cvijeće, zrnje?

Svit je takov bio od početka,
Mnoga dobra šuma biše rijetka.
Trnje je moralo uroditi,
Još i glavu Božju koruniti.

RUŠI SE LOZA

Zrak je bistar, zemlja puna mraza,
Sijedo se vijuga tanka staza
Tisk uz staru železničku prugu,
Prema našoj lozi, Cerju, Lugu.

Po stazici veseo narod gazi,
Od mrzline modri su obrazi,
Lozi idu boj danas poručit,
Silna stabla oborit i rušit.

Puhne vjehar, drhtat počnu hrastí,
Sada zadnjič, pred smrćom hte pastí,
Vred će udrít sikira nemila,
Melodiju smrtnu jačit pila.

Pastí ćedu starodrevni hrastí,
Iz panjov hte opet novi zrastí,
Šuma će se novo pomladiti;
Mjesto pile ptice hte jačiti.

ROSA

U lozici mrak se stišće;
Noć usniva drivlje, lišće.
Bijela vila virostuje,
Kroz ale se prešećuje.
Išće, puna tihe nade,
Lipe muže, momke mlade.

Cijeli tihi lug obajde;
To ča išće, to ne najde.
Teška, goraka bol ju gnjavi,
Suze roni zbog ljubavi;
Na travicu jesu pale
I do sunca su ostale.

KROZ DAN I NOĆ

Kada jutro na ishodi
Zora bijeli dan porodi,
Sunce sipne frake zlate,
Onda, mila, mislim na te.

Kad na polju žito kosim,
Bijelo snoplje skupa nosim,
Pjevam tebi, biće mlado,
Da te imam jako rado.

Kada svišli danak mine,
Za planine sunce zgine,
Mračni zastor svit ovije,
Onda srce za te bije.

Kad zvjezdice zlate svitu,
Sanjam sanju čudnovitu:
Da smo vjerni, puni žara,
Pokleknuli kod oltara.

NA TE MISLIM...

Na te mislim, oj divojka mila,
Ka si moje srce probudila.
Ti si dobra, vesela i lipa,
Lipšega si ne željim ja kipa.

Lica su ti puna rumenila,
Vlasi svišli kot je zlata svila;
Usne žarke; zubi bijeli, zdravi;
Oči kao fajgulica plavi.

Srce tvoje, mlado i nekrivo,
Tuca kao ure bistro, živo.
Puno je kriposti divojačke,
Žarko od ljubavi mladenačke.

OJ LIPOTA

Oj lipota,
Oj divota,
Tebe ljubim!
Samo k tebi
Ja u sebi
Ljubav ćutim.

Mnogo puta
Sam iz puta
Preko plotu
Tebe gledao,
Na te čekao —
O milota!

Ti si, mila,
Meni hčila
Čekat dati;
To je bila
Bol nemila,
Vani stati.

Roža mila,
Seoska vila,
Znaj me ljubiti!
Ar prez tebe
Ču za sebe
Sriću zgubiti.

BOL LJUBAVI

Kad se j' zora
Rumenila,
Dol i gora
Probudila —
Onda j' moje
Srce malo
Tužne volje
Tuketalo.

Lice rajsko
Se je sjalo,
Cvijeće majsko
Krasno cvalo;
Tiho j' moje
Srce malo
Tuge svoje
Izbrajalo.

Pfice male
V šarom luđu
Su spjevale
Moju tuđu:
„Tebe gnjavi
Danke, noći
Bol ljubavi
Iz sve moći!“

MRTVA MILA

Sunce svifi žarko, krasno . . .
Meni zaman, jur je kasno . . .
Srani, sunce, sviflost tvoju!
Ar sam zgubio ljubav svoju.

Tuga moju čut zatapa,
Iz očiju rosa kapa,
Gorke suze neizbrojne
Ronu se na lijes pokojne.

Ljubav moja, oh kade si?
Ležat vidim te va lijesi,
Vidim mrtvo tijelo tvoje,
Puknut hoće srce moje.

Lica puna rumenila
Su zapala, oblijedila,
Tvoji krasni oči plavi
Su zgubili gled ljubavi.

Žarka ljubav tvoga srca
Za me sada već ne tuca,
Zbogom, zbogom, lipa moja!
Grob će postat stelja tvoja.

Zakopajte s njom i mene!
Da i drugi cvijet uvene;
Neka gruda zemlje črne
Ljubav skupa s njom zagrne!

NA GROBU DRAGOGA

Plakala je mila,
Jecala od boli,
Tiho je curila
Suzna kiša doli.

Turobno uzdiše
Bolesno joj srce...
Svaka suza biše
Jedno gorke zrnice.

Kada zadnje padne,
Zemlja se otvori, —
Iz dibine hladne
Tajni glas govori:

„Neka suze točit
Za mene junaka,
Ar će se razmočit
Zemlja moja laka!

Pak će me u črnoj
Stelji blato krifiti,
A u mlaki suznoj
Mir moj zatopiti!“

TUŽBA

Srce mi krvavi,
Skriva gorku bol;
Oštar trn ljubavi
Va nje se j' zabol.

Tvoja rič ljubavi,
Dana mi vjernost —
Biše čin hrdjavi,
Prazna himbenost.

Ti bogatu zimplješ, —
Dobro ja to znam.
Pri ljubavi iščeš
Samo tust sajam.

PRED NOĆOM

Sunce za brižić zahaja,
Zgublja trak po trak.
Dan prohaja,
Noć dohaja,
Pada črni mrak.

Trudna glava, trudno tijelo
Čeka mira čas. —
Stane djelo,
Ar kroz selo
Pjeva zvona glas.

Kroz molitvu k nebu gori
Molim Božju moć:
Da me dvori,
Kad me mori
San kroz dugu noć.

NA SELJAČKOM DVORU

Kad za briže sunce zajde,
Veselo se društvo najde
Pod krovinom bujne brajde.

Dojdu rumeni junaki,
Mladi žnjači i težaki —
Suncem spaljeni kot raki.

I divojke nježne, mile,
Ke su žito braći bile —
Su se tamo posadile.

Sad počiva mladost cvitna,
Biju srca protulična,
Šalu zmiču usta srična.

Žetva teška je rabota!
Brime tijela, boj života,
Ki isčrpa mnogo pota!

Na seljačkom tihom dvoru
Žnjači svoje zvijezde dvoru. . .
Od ljubavi im govoru.

DOJDI K MENI

Dojdi k meni,
O ljubljeni

Zlati klinčac moj!

Čekam na te,

Da uza te

Žarim plamen svoj.

Plamen srca

Iskre brca

Cijeli dan i noć.

Čut ljubavna,

Iskra slavna,

Ima čudnu moć.

Tvoje krasno

Lice jasno

Ima rumen žar.

Tvoji plavi

Oči zdravi

Daju díbok čar.

O ljubljeni,

Dojdi k meni

Navredi danas!

Ar zažmati

I zaspati

Ne ću znat noćas.

NOĆ

Tiha

Puna smiha

Noć počiva

I usniva

Zemlju trudnu,

Kuglju čudnu.

Zlata

Svitla jata

Lampe mitu. . .

Kažu svitu

Usred noći

Svoje moći.

Bijelo

Naše selo

Ziblje sanja;

Ka prik stanja

Šakom mira

Svit pokira.

MESOPUST

Mesopusni danak prvi
Je svetak cvaćuće krvi;
Plešu rože i junaki.
U krčmici najde svaki
Sriće pun
Svoj račun.

Drugi danak mesopusta
Padala je kiša gusta. —
Stari zreļjak mladoženja
U samofi pun poštenja
Za pećom
Čuva dom.

On se doma sam zabavlja,
Rujnim vincem gut poplavlja.
Kazať ne smi se očito,
Ar ne kani va korito;
Zato sâm
Dvori stan.

Još se ne bi rad ženiti,
Ar junak je lipo bifi! . . .
Ali koč će se morafi
Ipak tomu on podafi,
Da kroz pir
Najde mir.

PROTULIĆE

Bijele zime
Hladno vrime
Jur je prošlo.
Protuliće,
Doba sriće,
Nam je došlo.

Traki sunca
Iz vrhunca
Doli granu
I zemljici
Ter travici
Život ganu.

A človiku
Nevoljniku
Bol odnamu,
Koga želje —
Nek veselje —
Rado zamu.

U lužiću
Jur po kiću
Ptice skaču;
Opet glasne,
Nujne, krasne
Pjesme jaču.

Zlatna volja
Srca svôja —
Gine žalost.
Protuliće
Nam obiće —
Novu radost.

POLJE

Obasjan od zlate volje
Gledam naše rodno polje;
Divim mu se, nim prez glasa,
Tomu oceanu krasa.

Širi se kot igrališće;
Zeleni se kao lišće;
Igra kao ploča zlata,
Šara mriža ju umata.

Mišaju se lapti ravni,
Žutu se jur klasi slavni;
A med žitom dítelina
Zelena je kot dolina.

Črljen mak se smiši zdravo,
Modrocvijet se mudri plavo;
Veselu se žaru sunca,
Tancaju uz pjev škrljunca.

SELJAK

Vjehar njiše oblake i klase
I sijedomu starcu rijetke vlase;
On zamaše kosom mah po mah.
Žito ruši kose smrtni dah.

Po nabranom licu se pojavlja
Mnoga goraka blistajuća kaplja;
Padne doli na potlačen klas
Kot teškoga djela nimi glas.

Kroz vlakene žile prez pokoja
Kot potok se lije čvrsta volja;
Ona jača ta starački dlan,
Da još more djelati dan po dan.

Tamne oči plamsaju u žaru,
Veselu se velikomu daru.
Drhće srce, hvalu šapće duh:
„Bože, hvala Ti za dnevni kruh!“

Pada cvijeće, protulična radost...
Pala je i starcu rosna mladost.
On još voljno kosi kot junak.
Star je... ali neslomljiv seljak.

LJETO

Žito, ponos svega polja,
Ziblje zrele klase;
Zemlju čara u bojâ,
Zlatne ima vlase.

Modrocvjet se ljubezljivo
Smiši k suncu gori,
Koč na desno, koč na lijevo
Gleda i govori:

Zreli su jur klasi žitni,
Isklepajte kosu!
Žnjači, vitezi dobitni,
Svim ljudem kruh nosu.

Ča je zemlja darovala,
Dici nje pripada;
Ona je njev pot srkala,
Zato plaća sada.

JESEN

Skuču kraji pola goli. . .

Šaro lišće pada doli,

Mraz i magla

Je iz stabla

Kinu — da umre u boli.

Ptic već nije čut pjevati. —

Gdo će se sad radovati?

Usred luga

Vlada tuğa. —

Kinče zgublja zemlja mafi.

Svaki poslušać uđluhne. —

Orijaškim dahom puhne

Ljufti sjever,

Da na večer

Ljeto glas njegov posluhne!

MRTVIH GOD

Zamagleni rajski svod

Čuva plaho sunce. . .

Ah, na zemlji Mrtvih god

Mirači mnogo srce.

Grobe krije šari krov,

Cvijee, ko još cviče. —

Spomenik i rede slov

Žaru hladne sviće.

Sanja mirno sad mrtvac,

Sudnji dan sčekuje. . .

A na zemlji smrt kosac

Sviće ugašuje.

Zemlju darovao je Bog,

Da nam tijeło hrani;

Kopamo ju slog po slog,

Dok nas ne objami.

ZIMA

Pred očima
Nam je zima,
Svit u zipki sanje klime;
Sve pokriva snig.
Narav cijela
Je sad bijela;
Zimska bunda krije sela,
Polje, luč i brič.

Vihor vije,
Oštro brije;
Nebo svitlo zrnje sije;
Igra snig pršec.
Sve se stiše
U sklonišće;
I človik si mjesto išće
Tisk uz teplu peč.

Male pčice
Sirofice
Vrepci, zebe i sinice
Tužno poju sad.
Na dvorišču
Po smeřišču
Skakajući hranu išću,
Da utišu glad.

Vrime gine,
Čas se kine:
Sve ča pride i premine!
Smrz i snig će projt!
Protuliće,
Doba sriće,
Kada zemlja opet cviče,
Teplo će nam dojt.

SVETA NOĆ

Visoko pod nebom tancaju zvjezdice,
Svaka kaže zemlji nekrivično lice.

Dúboko na zemlji ljudi se raduju,
Narodenje Božje blaženo svečuju,

Mali Bog je došao, svim ljubav donesao,
Svete palme mira na zemlju rastresao.

O narodi sviata, nute je pobratí,
Mir i dobru volju k srcem privezati!

O krščanski ljudi, duše otvorite
I ditešce Božje va nje nastanite!

TUMAČ TEŽE RAZUMLJIVIH RIČI

- Blagusova barka (autobus Pave Blagusa, Dolnja Pulja)
 Boja (farba)
 Briži (lapti i vinogradi u frakanavskom hataru)
 Brkava, Gasica, Gornji kraj, Graba, Kut, Nimški kraj
 Pastirska ulica (dijeli sela ili ulice u Frakanavi)
 Cerje, Lug, Jabučé (dijeli frakanavske loze)
 Čongoradske grabe (Frakanavi uz železničku prugu)
 Črna voda, Rebac, Štober (potoki u frakanavskom hataru)
 Dubanjak (diboka stojeća voda u Frakanavi)
 Grudi (prsi)
 Leptir (metulj)
 Luč (baklja)
 Lučman (selo blizu Frakanave)
 Lužić (močvarni dio frakanavskoga hatara)
 Orijent (istok)
 Prkosito (trucasto)
 Pusta (pasišće na ravnici)
 Selčanski brig (na istok od Frakanave)
 Selanac (stanovnik iz Sela; kako se zove glavni dio Frakanave)
 Žalopojka (tužna pjesma)

SADRŽAJ

Predgovor	5
Frakanavac	7
Hrvat	8
Budnica	9
Zora	10
Suze	11
Krv hrvatska	11
Naši djedi	12
Austrija	13
Gradišće	14
Moje krilo	15
Zelezno	16
Hrasko polje	17
Kod jezera	18
Fortnavski grad	19
Poljanska divojka	20
Stinjačko cvijeće	21
Umirajuća slava	22
Kisečke gore	23
Stara gora	24
Kraj Suševa	25
Gerštoftecem	26
Večer na Dolnjoj pulji	27
Kapela na dolnjopuljanskoj gori	28
Mučindrof	29
Dom	30
Dvoja sunca	31
Lipa Frakanava	32
Frakanava, vodom okrojena	33
Okol naše Frakanave	34
Rodno selo	36
Domaći stan	37
Majka	38
Naši konji	40
Pjesma	42
Djelo	43
Pozdrav	44
Divojke	45
Naša crikva	46
Golje	47
Vraćvo	48
Večernja šernja	49
Kirtof	50
Hrasti	53
Jutro	55
Vinograd	56
.....	57

Vino	59
Teče Rebac	60
Naš Dubanjak	61
Trnje	62
Ruši se loza	63
Rosa	64
Kroz dan i noć	65
Na te mislim	66
Oj lipota	67
Bol ljubavi	68
Mrtva mila	69
Na grobu dragoga	70
Tužba	71
Pred noćom	72
Na seljačkom dvoru	73
Dojdi k meni	74
Noć	75
Mesopust	76
Protutiće	77
Pojje	79
Seljak	80
Ljeto	81
Jesen	82
Mrtvih god	83
Zima	84
Sveta noć	85